

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Thomæ Młodzianowski, Poloni, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Deo, Angelis Et Actibus Humanis

Młodzianowski, Tomasz

Moguntiae, 1682

Diff. III. An possibilis sit Notitia comprehensiva Dei?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82949](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82949)

potentiam ignis aeterni: quia nulla est participatio beatorum. Ubi Aug. participationem hanc refert in animam rationalem. Ex altera parte talis potentia materialis attractiva spiritualium etiam ad videndum Deum. Posset elevari, quia arbitrium est ponere, ut posuit Arriaga, illam esse elevabilem ad videndum Deum, quia arbitrium est affingere, quod sit essentialiter in elevabilis, cum sit potens attingere gradum spiritualitatis: arbitrium item est dicere, quod sit determinata nonnisi ad noscenda spiritualia creata, sicut est arbitrium restringere oculum, ut possit videre nigrum non album. Et certe, ut communi sententiae obviam eatur, non sufficit solum hoc dicere, non implicat, praecipue ubi agitur de aliquo connexo, cum principis fidei, & persuasioni communi.

Ex quibus, talis implicantia Theologici loci eruitur. Quia talis potentia & non posset videre Deum, ut dictum; & posset quia immerito restringeretur, nec ejus determinatio argumenti posito convinci potest.

Addo apud Christianum Theologum plus debere estimari argumentum loci Theologici, quam argumentum procedens per principia intrinseca.

ASSERO 4. *Possibile esse, ut oculus corporeus praesens possit elevari ad producendam visionem Dei mortuo modo.* Ratio, tum quia id non implicat. Tum, quia non magis excedit oculum corporeum visio supernaturalis producenda mortuo modo, quam gratia aquam, & tamen non implicat in Sacramento Baptismi, elevari aquam, ad producendam gratiam. Tum, quia in genere causae merè efficientis, ad quidlibet potest Deus elevare quodlibet, excepta primâ sui productionis actu vitali &c.

ASSERO 5. *Impossibile esse oculum corporeum praesentem, posito quod sit determinatus naturaliter nonnisi ad objectum materiale, elevari ad producendam visionem Dei vitali modo.* Ratio, quia, & produceret illam vitali modo, & non produceret: produceret, ut supponitur; non produceret autem, quia non produceret ab intrinseco, quod ipsum probatur: Illud solum dicitur produci ab intrinseco, cujus vitaliter ponendi, quantumvis in ordine supernaturali, inchoata habetur potentia: quod ipsum & inductio probat, & absurdum ostendit; quia alias, omnia divinitus, vitaliter operari possent, idque & ratio adstruit: quia si ad operandum supernaturaliter ab intrinseco & vitaliter, non esset necesse habere inchoatam, ut vocant potentiam, hoc ipso illam simpliciter ab extrinseco & non ab intrinseco haberet; oculus autem corporeus praesens non habet vim inchoatam ad visionem Dei; quae inchoatio sit in posse connaturaliter intelligere, secundum scilicet speciem agendi in illo genere, nec non debeat esse inchoatio quoad ordinem; nec enim est supernaturalis; nec quoad modum

intelligendi, quia intuitiva intellectio Dei, superat vires creaturae.

DICES 1. Potest elevari ignis ad producendum dolorem in spiritibus &c. Ergo & oculus ad ponendam vitaliter visionem.

RESPONDETUR. Disparitatem esse, quia ille dolor non producitur vitaliter ab igne; visio autem hæc, produci debet vitaliter; non posset autem produci vitaliter, ut probatum est.

DICES 2. Nonne oculus vitaliter principiat visionem; Ergo ratione hujus praedicati elevari poterit ad visionem Dei.

RESPONDETUR. Cum illa visio sit de specie & linea intellectuali, & visio corporalis, non sit de hac specie & linea, hoc ipso visio corporalis non est vis inchoata ad elevari in hoc genere, quæ inchoatio, universaliter apprehendenda est, quod semper & nonnisi ad solos actus vitales requiratur.

DICES 3. In sententia nostra potentia visiva, & intellectiva idem sunt realiter, & realiter loquendo idem utriusque objectum, cur ergo si visiva intellectiva de facto elevarur ad videndum Deum, visiva corporea non elevabitur?

RESPONDETUR. Disparitatem esse, quia visiva intellectiva est in entitate spiritualis, & habens inchoatam vim; quia principiat intellectum de Deo; hoc autem de oculo & potentia corporea praesenti dici non potest, accipiendo potentiam visivam formaliter, nam in re in quantum idem est, cum intellectu elevatur. Dum Job dicit, non carne se visurum Deum, sed in carne, hoc ipso non tenet corpus elevari ad videndum Deum, & dum oculis dicit se suis conspecturum, subintellige quod dicat, se mentis oculis conspecturum.

DIFFICULTAS III.

An possibilis sit Notitia comprehensiva Dei?

AGimus hic non de vulgari comprehensio-
ne, prout supponit pro termino vitae nostrae beatae; sic enim omnes in caelo comprehensores sunt. Sed de strictè sumpta. An autem possibile sit à creaturâ strictè comprehendi Deum? Negativa est de fide, ut docet cum aliis Ruiz d. 6. de scientia Dei à sect. 2. sed hoc ipsum est demonstrativè examinandum. Demonstratio autem pendet ab explicatione: Quid sit comprehensio?

EXPLICAT I. Recentior Suarez, & cum eo Martinon d. 8. quod scilicet comprehensio sit cognitio rei, quantum in se cognoscibilis est; tunc verò res cognoscitur, quantum ex se cognoscibilis est, quando nihil ejus later cognoscentem; hoc est, quando cognoscitur secundum omne id, quod habet vel formaliter in se ipsa, vel eminenter in sua virtute, hoc est, quando cognoscitur quoad omnes causas, effectus, proprie-

R. P.
H. MŁOD
ANOWSKI
Tom. I. k. 2.
D. VI
S.

proprietates &c. quæ essentiam comitantur.
Hec explicatio

NON SATISFACIT I. Quia inferius videmus, possibilem esse cognitionem creatam attingentem omnia in Deo, etiam quoad suos terminos &c. & tamen impossibilis est comprehensio Dei: Ergo de ratione comprehensionis, non est dicta explicatio.

Neque valet si dicas cum eodem; quod tunc non sumus comprehensuri Deitatem, quæ formaliter est Deus & omnipotentia: nam concedo quidem tunc non comprehendi Deitatem, sed infero, cum in illa notitia creata, nihil lateat ex Deitate, nec ex terminis perfectionum illius; Ergo apparet posse dari talem notitiam, & nondum esse comprehensionem.

Minus autem roboris habet, quod dicit posita illa notitia creata, qualem concedimus, non attingenda impossibilia in esse conditionato, si non repugnarent, sed non nisi sola possibilia.

Contra enim erit, si possibilis est notitia attingens in Deo omnia possibilia, quæ digniora sunt, & non pauciora utpote infinita, cur non poterunt etiam illa impossibilia sub conditione, si forent possibilia, attingi? & non per notitiam comprehensivam, utpote creaturæ implicantē. Rursus impertinens est ad cognitionem Omnipotentiae cognoscere illam secundum quod est virtus producendi impossibilia sub conditione si non implicarent; hæc enim virtus est fictitia in Deo, ut alibi probatur. Quod autem dicit; Ex eo potentiam creatam, quia finita est, non posse extendi ad notitiam impossibilium effectuum; id non convincit, quia etiam possibiles effectus sunt infiniti syncategorematicè, secundum quod possunt nosci in omnipotentia; & tamen illos potest noscere potentia finita creata.

NON SATISFACIT 2. Quia non explicat, quomodo debeant cognosci causæ objecti, ad hoc ut dicatur comprehendi objectum: Si enim cognosci debent comprehensivè, fiet, ut nulla creatura possit comprehendere aliam, etiam elevata. Ratio, quia nulla elevari potest ad comprehendendum Deum, qui est causa creaturæ, si autem sufficit nosci causam in confuso, & in generali, non sequitur comprehensionem debere attingere omnia, ut voluit explicatio.

NON SATISFACIT 3. Quia rationes quas huic fundamento superstruit ad probandum impossibilitatem comprehensionis non convincunt: talis est illa.

Comprehensio attingens omnia in Deo, esset æqualis intelligentiæ, & sapientiæ Divinæ. Respondere enim poterit, fore æqualem terminativè & extrinsecè, non verò entitativè & intrinsecè; & sicut ille agnoscit posse in omnipotentia videri omnes creaturas possibiles; nec tamen eo casu sequeretur notitiam creatam, fore æqualem notitiæ increatæ in illo genere; ita nec sequetur in præsentia.

Illud etiam, quod adfert, quod scilicet talis species expressa, esset infinita actu, ex eo, quia si Deus illam revelaret alicui intellectui creato, posset hic illam cognoscere inadæquatè, per æternitatem, semper nova ac nova videndo in illa, nec eam exhaustiendo. Sed hoc etiam non convincit, quia possibilis est cognitio quæ intellectus creatus comprehendat continuè ex partibus proportionalibus in infinitum divisibilibus compositum, quæ cognitio esset talis, quod si Deus illam revelaret alicui intellectui creato, posset hic illam inadæquatè cognoscere per totam æternitatem; & quamvis illæ partes essent communicantes; quia tamen cognitiones de illis non essent communicantes, deberent esse infinitæ, cum tamen supponatur unico actu, comprehendi totum illud continuum.

EXPLICAT 2. Oviedo & dicit, illam notitiam esse comprehensivam, quæ attingit omnia, quæ sunt formaliter & eminenter in objecto, eo modo quo sunt in objecto; ita ut sicut objectum est talis naturæ, ut absque ullâ mutatione physica possit habere aliquem actum; ita cognitio sit talis naturæ, ut sine ulla variatione intrinsecâ, possit esse cognitio talis actus, casu quo in objecto, sit talis actus. Et quia Deus est talis, ut invariatus possit velle & nolle, fit ut comprehensio Deum attingens, debeat esse talis naturæ, ut eadem invariata possit illa omnia cognoscere. *Hec explicatio*

NON SATISFACIT, antequam formem argumentum.

SUPPONO in primis, totam variationem quæ potest esse in actibus Divinis, non esse variationem quæ sit ratione intrinsecorum Dei, sed totam esse ratione extrinsecorum.

SUPPONO item, non esse ullam contradictionem, quod omnia illa extrinseca, quin & omnia possibilia, attingantur à notitia creata, de quo infra.

SUPPONO denique. Unam eandemque cognitionem omnia illa possibilia, & omnia extrinseca actuum Divinorum attingere posse: *Quibus suppositis, sic*

FORMATUR ARGUMENTUM. Possibilis est cognitio, quæ casu quo Deus aliquid liberè velit, quod ante noluerat, sine ulla sui mutatione eadem & invariata præcognoscere possit; & tamen impossibilis est comprehensio: Ergo apparet comprehensionem non bene dicto modo explicari. Ant. quoad primam partem prob. quia supponamus, quod cognitio omnium possibilium præcesserit horâ, & post horam Deus aliquid velit, quod antea non voluerit, illa cognitio dicere potest; Ego jam hoc præcognovi, quod ipsum prob. quia illa cognitio potest de se dicere, & intrinseca & extrinseca etiam connotata, intra quæ continentur connotata hujus actus liberi, ego attingi: Ergo illa præcognovi, & quidem eadem invariata; quia possibilis est una indivi-

illis notitia attingens illa omnia. Immo cum Deus sit pelagus volendi, nullamque in tempore novam potest habere volitionem, immetitō recurritur ad hoc, quod comprehensio invariata deberet attingere novos actus.

DICES, cum Oviedo, explicationem hanc desumi ex S. Greg. l. 18. Moral. c. 29.

RESPONDETUR. S. Gregorium illic non plus velle, quam quod pondere circumscribamur, quod creatura simus, ne Deum comprehendamus; nihil autem de ista invariabilitate notitiae dicit. Concedimus item cum S. Th. quod comprehensio esse non possit, quando cognitum cognitionem excedit: sed hæc non excedentia in aliquo alio prædicato stat, de quo infra.

INSTABIS cum Eodem. Eo ipso quod quis manu comprehendat corpus quantum, omnia accidentia, quæ illi denuo conjunguntur, absque nova locali extensione, ex vi ejusdem comprehensionis, manu comprehenduntur. Ergo eo ipso, quod quis comprehendat aliquid intentionaliter, quæcunque illi objecto adveniant, absque diversitate physica ejus entitatis, necessario ex vi illius comprehensionis, comprehendendi debent.

RESPONDETUR. Concedendo totum, & negando, quod in hoc formaliter stet comprehensio intentionalis, de qua infra.

EXPLICATUR 3. communiter per quasdam restrictiones, & requisita.

1. Requisite est cognoscere quidquid formaliter, & eminenter continetur in objecto. Ratio, quia aliàs non cognoscetur, quantum est cognoscibile, quod tamen requirit S. Thom. hic in corpore.

CONTRA est. Quia ut jam supra dixi, non est necesse in effectu comprehendere causam, aliàs creatura superior non posset comprehendere inferiorem, quod absurdum est, sequela probatur: Quia non potest causam ejus Deum comprehendere, non etiam est necesse comprehendere in causa effectum, quia potest esse ille excedens, & v. g. supernaturalis, nec ulla est necessitas, cur non sufficiat illum attingi in confuso.

2. Requisite est. Cognoscere objectum cum tanta intensione, quantum de se postulat objectum.

CONTRA est. Quia nullum est fundamentum, quo asseratur, objecta determinare sibi essentialiter certam intensionem; pone enim v. g. Angelum A determinare sibi intensionem notitiae ut 5, pone Angelum superiorem elicere de illo cognitionem intensam ut 8. si ad hanc intensionem non ab objecto determinatur, sed à sua applicatione, cur universaliter dici non poterit, eam determinationem, spectare ad applicationem potentiae? Rursus, pone Angelum superiorem determinare sibi notitiam ut 6, cur

non poterit inferior Angelus, secundum speciem propriam, quam habet de illo, intendere & reintendere suam notitiam, ut veniat ad illam intensionem? & tamen Angelus inferior, non potest comprehendere superiorem.

DICES 1. Cum Amico. Comprehensio est cognitio adæquans totam cognoscibilitatem objecti, quæ determinat sibi non solum notitiam simpliciter, sed etiam certum gradum claritatis, & intensionis: & objectum non solum est adæquabile extensive, sed etiam intensive: Ergo objectum etiam illam intensivam perfectionem cognitionis exigit.

RESPONDETUR. Objectum esse adæquabile etiam intensive, sed tanquam per aliquid accidentale, & non per se requisitum. Unde objectum determinat etiam sibi intensionem tanquam aliquid accidentale. Et certe illa exigentia intensionis in claritate oritur in comprehensiva in quantum includit intuitivam: Si enim intuitiva non esset, nec claritatem, nec claritatis intensionem deprecaretur: Ergo cum intuitiva non determinet sibi certum gradum intensionis, nec comprehensiva determinabit.

DICES 2. cum Eodem. Ita se habet claritas in actu cognitionis, sicut fervor in actu amoris; jam autem objectum determinat sibi certam intensionem amoris; Ergo & determinabit certam intensionem claritatis.

RESPONDETUR. Quod certum fervorem determinet sibi objectum, non tanquam aliquid essenziale, sed tanquam aliquid accidentale, & non necessario requisitum.

DICES 3. cum Eodem. Si ad comprehensionem non requireretur certa intensio, Deus qui se intensissime cognoscit, supercomprehenderet seipsum.

RESPONDETUR inquirendo; An Deus supervideat seipsum cum se intensissime videat? Directe autem

RESPONDETUR. Quia se Deus intensissime comprehendit, hoc non exinde procedit, quod comprehensio ex differentiali sua ratione determinet sibi certam intensionem claritatis, idque non tanquam aliquid accidentale, sed exinde, quia quidquid Deus ad intrinsecum facit, necessario facit, si necessario facit, quantum potest facit, si quantum potest facit, intensius si potest faciet, adeoque faciet intensissime.

Deciditur Difficultas.

Commodè sic explicari potest comprehensio, quod sit notitia attingens objectum, & cognoscens, ut inquit S. Thom. *quantum cognoscibile est*: tunc autem attingitur quantum cognoscibile est, quando attingitur notitia intuitiva saltem ita perfectâ, hoc est à principio & que perfectio profectâ, quam est perfectum ipsum objectum cognoscibile: hoc ulterius, sic

EXPLANATUR in præsentimateria; Possibile est, ut Deitas dicat eam excellentiam cognoscibi-

R. P.
H. MŁOD
ANOWSKI
Bm. de. Z.
VI

scibilitatis, secundum quam à nemine attingi possit, nisi à solo Deo; quæ enim in hoc implicantiæ? quod si possibilis est cognoscibilitas aliqua Dei, secundum quam à nullâ creatura attingi possit, talis cognoscibilitas de facto jam in Deo dabitur; nam cum Deus sit Ens necessarium, & includens quicquid possibile est ut includat, fit, ut si sit possibilis talis cognoscibilitas, secundum quam non possit cognosci, nisi à seipso, de facto talis cognoscibilitas dabitur in Deo.

Cum autem hæc cognoscibilitas non sit abstractiva, quia nos abstractivè Deum cognoscimus, nec illum comprehendimus, & Deus se abstractivè non cognoscit, comprehendit tamen: fit ut illa cognoscibilitas, de qua hic, non sit abstractiva.

Non etiam illa cognoscibilitas est mera attingentia vel attingibilitas per intuitivam notitiam, quia ad hanc elevari possumus, non possumus autem elevari ad comprehensionem; restat ut illa notitia & noscibilitas, quæ petat attingi non nisi à principio, æque perfectio atque est objectum, quod est Deus, fit inquam, ut illa noscibilitas formaliter comprehensionem.

RATIO explicationis est. Quia quoties SS. PP. meminerunt comprehensionis, toties recurrerunt ad excellentiam Deitatis, & de presam lineam nostræ noscivitatis. Talis est Cyrillus I. I. in Joan. c. 22. *Soli enim consubstantiali filio Pater visibilis est, & nulli præter eum, visionem autem in his Deo convenientem semper intelligas.* Ubi agnoscit Cyrillus cognoscibilitatem soli Deo convenientem, quæ cum non sit merè intuitiva, debet esse comprehensiva. S. Greg. supra cit. referens causam cur Deus sit incomprehensibilis; refert id in Circumscriptionem, quæ inde oritur, quod creatura sumus. Idem 10. Moral. c. 11. loquendo de Incomprehensibilitate Dei. *Habet inquit, sublimitatem quâ ipsorum quoque intelligentiam, qui in supernam recepti fuerint congregationem, transcendit.* Cyrillus Jerof. Catech. 6. Cur Deus comprehendi non possit? rationem dat; quia nemo Deum pro dignitate noscere potest: En impossibilitas comprehensionis refertur in defectum notitiæ, æque dignæ ac est noscibile. *Vident inquit, Angeli sed non capiunt, Throni & Dominationes plusquam illi, sed minus tamen quam pro Dei dignitate.* S. Thom. supra q. 8. a. 2. in corpore; *Tunc cognitionem dicit deficere à comprehensione Dei quando, inquit, cognitum cognitionem excedit.* Et inferius, *quando id quod intelligitur habet modum intelligendi perfectiorem, quam sit modus quo intellectus intelligit.* Et hic ita discurrit: *illud comprehenditur quod perfectè cognoscitur; perfectè autem cognoscitur, quod tantum cognoscitur, quantum est cognoscibile.* Similia habet eadem quæst. a. 8. de verit. q. 8. a. 2. ut citat Arriaga. *Respondeo inquit, Dicendum quod illud propriè comprehenditur, quod ab eo includitur; quod autem includitur,*

ab alio est minus, vel æquale includenti in perfectione substantiali. Et in 4. d. 9. a. 3. ad 4. *Quando aliquis se cognoscit, idem est modus cognoscens & cogniti, & ideo se comprehendit.* Et ibid. d. 49. q. 2. a. 3. in corpore. *Et ideo tunc dicitur aliquid per cognitionem comprehendendi, quando cognitum stat sub actu virtutis cognoscitivæ, & non excedit ipsum.*

DICES I. cum Aug. quod res tunc comprehendatur, quando noscitur, quantum noscibilis est, & quando in ea nihil latet videntem; ita ut fines ejus circumspici possint.

RESPONDETUR. Istud ly nihil lateat videntem. Item, ly cuius fines circumspici possunt, sunt formalitates non comprehensionis, quæ comprehensio est, sed intuitivæ ad æquatæ; tota autem formalitas comprehensionis stat in illo noscere, quantum nosci potest: hoc est noscere notitiæ æque perfectæ, atque nosci potest. Sed

INSTAT Martinon d. 8. n. 36. Comprehensionis natura deducenda est ex analogiâ ad corporalem & localem comprehensionem; jam autem dicitur corpus aliquod comprehendere quod ad æquatè includitur, ita nimirum ut nihil illius sit extra.

RESPONDETUR. Etiam per nos attendi ad analogiam comprehensionis materialis, in quâ non potest esse comprehendens, minus comprehenso; quæ minoritas non debet esse in intentionalibus ratione quantitatis, sed ratione entitativæ æqualitatis.

Absolutè etiam doctrina illa Martinon, non satisfacit; quia quod ad comprehensionem corporalem sufficiat illa inclusio, id inde proficiscitur, quia nulla alia potest inveniri tenentia objecti corporalis, quæ hoc ipso non sit comprehensio, vel in parte, vel in toto; potest autem in intentionalibus inveniri tenentia intra se objecti, ut sit in omni notitiâ; & tamen non esse comprehensio, vel partialis, vel totalis. Illud etiam quod adfert, impertinens esse ad comprehensionem corporalem, ut vas comprehendens liquorem, æque sit perfectum, parumque interest, si sit stanneum, si vitreum: non convincit, nam non debet esse proportio in omnibus; idque ex eo, quia quæcunque tenentia objecti materialis est vel totaliter, vel in parte comprehensio; non autem quæcunque tenentia intentionalis, ut dixi, est comprehensio: & ad servandam utriusque comprehensionis proportionem, sufficit hoc haberi, quod comprehendens non debeat esse minus comprehenso. Quod autem requiratur æqualitas perfectionis, hoc jam petitur ex PP. citatis.

DICES 2. Ex hac explicatione sequetur etiam ab homine, Angelum comprehendere non posse; non enim potest elevari ad perfectionem æqualem Angelo.

RESPONDETUR. Posse adhuc comprehendere

Punctum Difficul-
tatis 1.*Solvuntur Implicantia contra Possibilitatem
speciei impressæ.*

Possibilitatem speciei impressæ agnoscunt non pauci Scotistæ. Ex Nostreis Suar. Vas. Mol. Vale. Arriaga. Martinon. Alii impossibilem censent: Ita schola Thomistarum. Ex Nostreis Arrubal, Granado, Tannerus, Josephus, Augustinus. Quiros d. 25. a. num. 13.

I. IMPLICANTIA est ordinaria Thomist. quam etiam urget Josephus Aug. q. 13. a. 2. num. 26. Per speciem inferioris ordinis, & inferioris materialitatis, non potest cognosci quidditative Ens superioris ordinis, immaterialitatis &c. Sed quæcunque possibilis species impressa, est inferioris ordinis, & materialitatis, cum ex eo ipso quod creata sit, hoc ipso determinetur, ne sit actus purus: Ergo.

RESPONDETUR. In primis argumento multum probari, probaret enim, quod nulla sit possibilis species impressa substantiæ; quia quæcunque detur, erit accidens, adeoque inferioris ordinis præ objecto quod est substantia, tituloque ipso accidentis importabit dependentiam à subjecto, dependentiam autem à subjecto, materialitatem importat.

Neque dicas disparitatem in hoc esse, quia illa species etiam si sit accidens, tamen est in eadem abstractione, & gradu intelligibilitatis, in quo est ipsa substantia Angeli; non inquam valet, si id dicas, quia dicam speciem impressam, esse etiam in eodem gradu non Entis, sed participando ex gradu repræsentativi secundum vicariam rationem, cujus tu impossibilitatem non ostendis.

Sed insuper retorqueri potest sic argumentum: quia intellectus prout elevatus licet in ratione Entis, & illius gradus materialitatis, sit inferior Deo, nihilominus ratione elevationis acquirit vires attingendi superiorem immaterialitatem, cur idem non poterit concedi speciei impressæ?

Directè autem ad Objectionem dici potest, quod species inferioris ordinis quoad entitatem, ejusdem tamen ordinis quoad vim vicariam repræsentandi, possit cognosci Ens superius.

INSTAT Josephus Augustinus, quod videatur hæc distinctio esse nugatoria; quia facit hunc sensum, quod per speciem quæ repræsentat rem superioris ordinis, repræsentetur res superioris ordinis.

RESPONDETUR. Neg. Assumptum; Ratio, quia in nostris principiis habetur hic sensus, potest res inferioris ordinis in entitate, habere vim repræsentandi rem superioris ordinis, adeoque illam repræsentare, qui sensus non est nugatorius;

lendi Angelum, non quidem naturaliter ab homine, sed ab illo ut elevato; quia scilicet Deus potest concurrere cum illo, ut tam perfectam cognitionem eliciat, quam elicit ipse Angelus de se, vel Angelus perfectior de illo; potest enim crescere per elevationem ad illam usque dignitatem; non potest autem crescere per elevationem ad eam dignitatem, quam habet notitia Dei de Deo. Et quamvis non possit Deus elevare hominem ad tam insignem notitiam de Angelo, quam nobilem de illo habet Deus ipse, id non obstat; quia tanta dignitas illius notitiæ proficitur non ex meritis objecti, ad quæ hic attenditur.

DICES, cum recentiori Suarez. Visio beata potest haberi, licet intellectus videntis, non sit æqualis objecto, sed tantum ut Deus elevans, sit æqualis. Ergo etiam & comprehensio ut detur, non erit necesse intellectum elevatum esse æqualem objecto, sed sufficiet, æqualitas in Deo elevante.

RESPONDETUR. Stando in principio; quia esset absurdum, si in visione requireretur æqualitas videntis cum viso: sequeretur enim esse in elevabilem creaturam ad videndum Deum, quod est contra fidem; nullum autem est absurdum, si dicatur esse in elevabilem ad comprehensionem, immo hoc est secundum fidem.

DICENDUM est. *Quod implicet à creaturâ comprehendendi Deum:* Ratio, quia & comprehenderet illum, ut supponitur; & non comprehenderet; quia non eliceret cognitionem perfectam à principio, æque perfectæ, atque est Deus: hæc autem non nisi cognitio est comprehensio, ut dictum est.

QVÆSTIO II.

De Principiis visionis.

Triplex est visionis principium; quoddam tenens se ex parte objecti, & hoc est species impressa, si detur: aliud ex parte potentia, hoc est lumen gloriæ; denique ipsa potentia. *Sic*

DIFFICULTAS I.

De Principio visionis, quod est species impressa.

Nomine speciei impressæ, venit qualitas loco objecti concurrens. Hæc qualitas vocatur similitudo objecti, non formalis, quia hæc habetur a specie expressa, sed vocatur similitudo causalis: quia scilicet cum potentia quam complet, principiat speciem expressam, quæ est similitudo formalis objecti. De his in animæficis. In præsentibus duo inquirenda; primo: An sit possibilis hæc species respectu Dei? secundo: An detur de facto?